

Ermita de Sant Genís

Rubí

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Camp de Sant Genis, 08191-RUBÍ
Emplaçament Dalt un esperó rocós

Coordenades:

Latitud: 41.49124
Longitud: 2.01242
UTM Est (X): 417562
UTM Nord (Y): 4593762

Classificació

Número de fitxa 08184-138
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Modern
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Necessita una intervenció urgentment. Per la seva pròpia natura presenta un alt grau de fragilitat davant els projectes urbanístics, així com un alt grau d'incertesa en la valoració de les restes abans de ser exhumades, ja que la seva configuració pot variar molt en molt poc espai.

Protecció Inexistent
Número inventari IPAC - CA Rubí 26

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Parròquia de Sant Pere de Rubí, Pca- Dr. Guardiet, 9 08191-936991205

Fitxes associades:

Descripció

Es troba a l'entrada d'un esperó amb parets molt verticals delimitat pels torrents de Ximelis i del Palau, els quals s'ajunten al de Serrafossar (MORO, 1990). S'hi arriba per l'Av. de Castellbisbal i per la de Josep Pujol. L'ermita és orientada d'E a O. La porta és a la paret S. Mesura en planta 12 x 6 m. L'entrada es feia per una porta lateral amb arc de mig punt. La coberta estava sostinguda per tres arcs faixons d'obra. La paret occidental sostenia una espadanya (VILALTA, 1983). Actualment es conserva el parament E, amb enormes esquerdes i molt obert, i part de la paret N amb tres contraforts. De la paret S gairebé no en resta res i la porta dovellada va ser extreta per a ser integrada a la rectoria. El presbiteri està separat de la nau per un graó i es conserva la pedra de base de l'ara d'altar (MORO, 1990). El material constructiu està format per elements provinents de les rieres properes, tret dels carreus dels angles (aprofitats d'una altra construcció) i de la porta (actualment a la rectoria) i una finestra darrera l'altar (SERRA, 1961; 1983)

Observacions:

La porta de la rectoria va ser recuperada de l'ermita de Sant Genís (TURU et alí, 2000). Es trobava dins la propietat de can Casanoves encara que actualment pertany a can Xercavins. Prop de l'ermita F. Margenat va recuperar mitja roda de molí iberoromà (VILALTA, 1991).

Història

El 1080 el feudatari del castell de Rubí, Ramon Seniofred fa testament i dona, entre altres llegats, a Sant Genís de Rubí, tres mancusos per arranjar-la (BENCOMO et alí, 1986). La família d'aquest personatge, probablement, va bastir l'ermita i devien ésser els propietaris del "Palatio" que se cita en documents relacionats amb aquest lloc (SERRA, 1961; 1983) -tampoc es pot oblidar que el torrent que passa al peu es diu el Palau-. Es troba a la finca de can Casanoves, la qual també es menciona en un pergami de l'any 1217 (RUFÉ, 1984a; 1997a).. L'any 1234 s'estableix la peça de terra dita "Tricella", que estava cap el sud de les terres de Sant Genís. Existeixen diversos testimonis de deixes a l'ermita durant els segles XIV i XV (VILALTA, 1983). El 1584, en una processó de rogatives s'esmenta la creu de can Casanoves (XERCAVINS, 1989). El 1585 existia un ciri de Sant Genís que es venia per a construir un retaule per a l'esmentada capella, que es conserva, en part, al Museu de Rubí: al centre hi ha la crucifixió i als costats sengles escenes de la vida del Sant (VILALTA, 1983). Es té notícia, recollida per J. Serra Rosselló, de la querella d'una parella de rubinencs que ballaven sardanes a la capella de Sant Genís, en l'aplec de l'any 1587, alternant aquests balls amb altres, dels que es té notícia des de l'any 1444, on en un d'ells es diu que es feu una capta pels "jutges", en la que es recolliren sis ous i nou diners (ARÍS, MARGENAT, 1983). Dins la segona meitat del segle XVII, donat el dret d'asil de les esglésies, els veïns hi van portar caixes, fruita i altres objectes, arribant alguns, fins i tot, a dormir allà mateix. Aquesta situació va provocar que l'any 1677, es mani sota pena de multa i excomunicació que tothom desallotgi l'ermita, prohibint al mossèn la celebració mentre no presenti l'ermita la deguda decència. El segle XVII es parla de l'existència del càrrec de baciner i el 1713 es celebra aquí el matrimoni de Bernat Martí i Maria Balasch. El 1739 es va fer la campana "Genisa". El vuit d'agost de 1739 es va celebrar casament entre Magí Ambrós, hereu de can Xercavins i Victòria Santauegènia. La núvia provinent de la casa paterna marxava a la capella sobre una

mula tota ornada de cintes i picarols i amb tot el seguici familiar. Uns anaven muntats; altres a peu. El nuvi arribava de casa seva a cavall i al seu davant desfilava una enorme caravana de trabucaires tirant a l'aire. Després de la boda, fent gresca s'anava a la masia i es feia el dinar de bodes (VILALTA, 1983). L'any 1786 fou visitada pel bisbe de Barcelona. S'hi celebraren casaments, particularment de la gent de can Casanoves, can Xercavins i de les masies veïnes. Durant la Guerra del Francès les tropes robaren la campana i saquejaren can Casanoves (RUFÉ, 1984a; 1997a). Existeix una clàusula de l'arrendament de la carn dels anys 1799 i 1802 per la qual es podia dur menjar a l'aplec de Sant Genís (SERRA, 1961; 1983). Del segle XIX, hi ha un document que prova l'autenticitat de les relíquies de l'ermita, però el reliquiari es perdé l'any 1936 L'aplec es celebrava el darrer diumenge d'agost i es conserven uns goigs al Museu de Rubí, provinents de cal Ximelis (VILALTA, 1983) i porten per títol "Goigs dels gloriosos Màrtirs Sant Genís Escrivà y Sant Genís Comediant, que es canten en la seva capella del terme de Rubí" (SERRA, 1961; 1983). Existeix una col·lecció de fotografies anteriors al deteriorament de la construcció (MORO, 1990). L'ermita pertany a la parròquia i només hi té dret el rector i no cap dels propietaris de l'entorn (SERRA, 1961; 1983)

Bibliografia

ARÍS PUIGGRÓS, Rosa Maria; MARGENAT, Francesc (1983) "Els seixanta anys de l'Esbart Dansaire de Rubí", Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 11, pp. 215-238. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. BENCOMO et alii (1986) BENCOMO, C.; BELTRAN, J.L.; GARCIA, C.; IBAÑEZ, D.; JORBA, A.; LÓPEZ, F.; MOLINERO, C.; OLLE, J.; PRIETO, A.; PUIG, R.M.; RUFÉ, M.A.; SANTIRSO, M.; YSAS, P. Aproximació a la Història de Rubí. Rubí, Ajuntament de Rubí. CARTA ARQUEOLÒGICA (1999) Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Carta Arqueològica. Rubí (Vallès Occidental), Barcelona, Generalitat de Catalunya. GAVÍN I BARCELÓ, Josep Maria (1989) Inventari d'esglésies. Vallès Occidental. 22. Barcelona, Arxiu Gavín - Editorial Pòrtic. MARGENAT I RIBAS, Francesc (1995) "Rubí a l'època alt-medieval", Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 39, p. 297-308. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. MAYER, M. (1982a) "Una nova inscripció romana de Rubí", Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 6, pp. 110-113, Rubí, Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. MORO I GARCÍA, Antonio (1990) Catàleg de restes arqueològiques i zones d'interès geològic del terme municipal de Rubí, Rubí, document mecanografiat, Centre d'Estudis Rubinencs - Ajuntament de Rubí. NOTICIARI (1982) "Noticiari" Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 6, pàg. 123-124. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1984a) Les masies de Rubí i la seva gent. Patronat del Museu-Biblioteca de Rubí. RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1997a) Les masies de Rubí i la seva gent. Rubí, Rubricata. El setmanari de Rubí. Caixa de Terrassa. SERRA I ROSELLÓ, Josep (1961) Ermites del Vallès. Barcelona: Arxiu Bibliogràfic Excursionista de la Unió Excursionista de Catalunya (Barcelona, Ed. Rafael Dalmau. SERRA I ROSELLÓ, Josep (1983) Ermites del Vallès. Sant Cugat del Vallès: ER. Edicions Catalanes. TURU CREHUERAS, Eulàlia et al. (2000) Rubí a vista de "Rossinyol", Rubricata. Revista Mensual, núm. 2.301, Octubre 2000. S.Ll. Rotimprès. VILALTA, Jordi (1982) "Monuments rubinencs que cal conservar", Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 7, pp. 137-142. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. VILALTA, Jordi (1983) "Sant Genís: la mort d'una ermita mil·lenària", Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 10, pp. 187-190. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. VILALTA, Jordi (1991) "Noticiari de les activitats desenvolupades l'any 1990". Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 34, p. 157-159. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. XERCAVINS REQUESENS, Jordi (1989) "L'agricultura rubinenca. Notes històriques" XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, Vol. I, pp. 17-37, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs.

